

ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້

ຄຳແນະນຳສຳລັບການເຈລະຈາຄູ່ຮ່ວມສັນຍາການຄ້າໄມ້ແບບສະໝັກໃຈ

ກໍລະນີສຶກສາຢູ່ແຂວງໄຊຍະບູລີ ແລະ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ

ໂດຍ

ສະມາຄົມສິ່ງເສີມຄວາມຮູ້ ແລະ ການຄົ້ນຄ້ວາພັດທະນາຊຸມນະບົດ (RRDPA)

ແລະ

ສະມາຄົມແມ່ຍິງຮ່ວມໃຈພັດທະນາ (MHP)

1. ບົດນຳສະເໜີ

ໃນການເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍປ່າໄມ້ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຄ້າໄມ້ (FLEGT), ປະຈຸບັນສະຫະພັນເອີຣົບ (EU) ກຳລັງເຈລະຈາການເປັນຄູ່ຮ່ວມສັນຍາການຄ້າ ແບບສະໝັກໃຈ (VPA) ຮ່ວມກັບ ສປປ ລາວ. ຄູ່ຮ່ວມສັນຍາການຄ້າແບບສະໝັກໃຈ VPA ແມ່ນຂໍ້ຕົກລົງການຄ້າ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມຂອງສອງຝ່າຍ ທີ່ມີຈຸດປະສົງເພື່ອແກ້ໄຂການຕັດໄມ້ທີ່ຜິດກົດໝາຍ ໂດຍການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ຮັບປະກັນວ່າມີແຕ່ໄມ້ທ່ອນທີ່ຖືກກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນສົ່ງອອກໄປສະຫະພາບເອີຣົບ. ການປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງ ແມ່ຍິງ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການຕັດສິນໃຈ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ແມ່ຍິງ ມີໂອກາດເທົ່າທຽມກັນກັບເພດຊາຍ ໃນການໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຈາກຂໍ້ຕົກລົງຄູ່ຮ່ວມສັນຍາການຄ້າແບບສະໝັກໃຈ (VPA) ເຊັ່ນ: ການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ທີ່ສຳຄັນຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ໂອກາດໃນການເຂົ້າເຖິງການຈ້າງງານ ພາຍໃນຂະແໜງການປຸງແຕ່ງໄມ້.

1.1. ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມໃນວຽກງານ FLEGT-VPA ໃນປະເທດລາວ CSO

ສະມາຄົມສິ່ງເສີມຄວາມຮູ້ ແລະ ການຄົ້ນຄ້ວາພັດທະນາຊຸມນະບົດ (RRDPA) ແລະ ສະມາຄົມແມ່ຍິງຮ່ວມໃຈພັດທະນາ (MHP) ແລະ ສະມາຄົມອື່ນໆ ທີ່ເປັນຄະນະກຳມະການວຽກງານ FLEGT ໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຫ້ອງການປະສານງານ FLEGT, ກົມກວດກາປ່າໄມ້ ໃນການພັດທະນາຮ່າງນິຍາມໄມ້ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍປ່າໄມ້ ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຄ້າໄມ້ (FLEGT) ແລະ ການເປັນຄູ່ຮ່ວມການຄ້າແບບສະໝັກໃຈ VPAs. ສະມາຄົມ RRDPA ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ປະເດັນກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານແລະ ໄດ້ສຳເລັດວຽກງານຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ບ້ານຢູ່ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ຊຶ່ງ ບົດຄົ້ນຄວ້າ ດັ່ງກ່າວແມ່ນມີເປົ້າໝາຍຫຼັກຄືການສຶກສາຕ່າງໂສ້ການສະໜອງໄມ້. ຂໍ້ມູນ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງການເຮັດບົດຄົ້ນຄວ້ານີ້ ແມ່ນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການພັດທະນາລະບົບ TLD4. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ສະມາຄົມ ໄດ້ເນັ້ນໜັກໃສ່ໃນການພັດທະນາແມ່ຍິງ ແລະ ຊຸມຜູ້ຢູ່ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2010 ເປັນຕົ້ນມາ ແລະ ຜູ້ອຳນວຍການຂອງສະມາຄົມ (ທ່ານນາງ ວັນສີ ແສນຍະວິງ) ແມ່ນຜູ້ຕາງໜ້າຂອງອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມລາວ (Lao CSO) ໃນຄະນະກຳມະການເຈລະຈາ ລະຫວ່າງ ລັດຖະບານລາວ ແລະ ສະຫະພາບເອີຣົບ.

1.2. ຈຸດປະສົງຂອງບົດຄົ້ນຄວ້າ

ບົດຄົ້ນຄວ້ານີ້ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຮວບຮວມຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ໃນການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ລະດັບປະເທດ ອີງຕາມ ກອບກົດໝາຍທີ່ມີຢູ່ ແລະ ນຳສະເໜີຊ່ອງຫວ່າງຕ່າງໆຂອງນະໂຍບາຍ, ຄວາມບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ ຫຼືອື່ນໆ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງຕໍ່ກັບບົດບາດຂອງແມ່ຍິງໃນການບໍລິຫານຈັດສັນການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ໃນກອບກົດໝາຍປະຈຸບັນ ແລະ ຕາມຄວາມເຊື່ອທາງວັດທະນະທຳຮີດຄອງປະເພນີ, ໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການໃນປະຈຸບັນ ສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ.

2. ທົບທວນກອບນິຕິກຳຂອງລາວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ປ່າໄມ້

ສປປ ລາວ ມີກອບກົດໝາຍທີ່ຮັດກຸມໃນການສິ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແຕ່ກໍຍັງປາກົດເຫັນມີຊ່ອງຫວ່າງທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກແກ້ໄຂ. ກອບຂອງຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ກົດໝາຍຂອງ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງລວມມີ ກົດໝາຍ, ຄຳແນະນຳຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຂະບວນການທາງການບໍລິຫານຈັດການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບທຸລະກິດ ແລະ ການຄ້າ ແມ່ນຖືເລື່ອງເພດເປັນທາງສາຍກາງ. ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການລົບລ້າງທຸກຮູບແບບການຈຳແນກຕໍ່ແມ່ຍິງ (CEDAW) ກໍໄດ້ຖືກຮັບຮອງຈາກ ສປປ ລາວ, ລວມທັງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການພັດທະນາ ແລະ ການປົກປ້ອງແມ່ຍິງປີ 2004 (ເລກທີ 70/PO) ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອຕອບສະ ໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງປະເທດລາວ ພາຍໃຕ້ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້.

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍປ່າໄມ້ (2019) ແມ່ນຖືກຮ່າງຂຶ້ນໂດຍການຖືເອົາບົດບາດຍິງ-ຊາຍເປັນກາງ ແລະ ບໍ່ໄດ້ລະບຸເຖິງເພດ ຫຼື ຜູ້ຍິງໃນມາດຕາໃດເລີຍ, ສະນັ້ນ ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ແມ່ນໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທັງເພດຊາຍ ແລະ ຍິງ ລວມທັງກິດຈະກຳທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ. ຊຶ່ງກົດໝາຍບໍ່ໄດ້ສະເພາະເຈາະຈົງໃນການຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ຍິງເພື່ອສາມາດຂ້າມຜ່ານສິ່ງທ້າທາຍ ຫຼື ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກທີ່ກ່ຽວພັນກັບຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ອຳນາດການຕັດສິນໃຈຂອງເພດຍິງຕໍ່ກັບກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດຕ່າງໆ.

ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍທີ່ດິນ (2019) ທີ່ດັດແກ້ໂດຍ ສະພາແຫ່ງຊາດ (2019) ແມ່ນບໍ່ໄດ້ບັນຈຸຂໍ້ກຳນົດທີ່ປົກປ້ອງແມ່ຍິງທີ່ແຕ່ງງານແລ້ວ. ໃນຄວາມເປັນຈິງ, ເຖິງວ່າທີ່ດິນຈະມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງ ແມ່ຍິງ, ແຕ່ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍທີ່ດິນສະບັບໃໝ່ ໄດ້ລົບລ້າງລົບລ້າງຄວາມຕ້ອງການທີ່ຕ້ອງການອອກຊື່ ໃນໃບຕາດິນເປັນຄູ່ຜົວເມຍ (ເມຍ ແລະ ສາມີ) (LIWG, 2020). ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ GIZ (2019:9) ໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າກົດໝາຍເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງກ່າວເຖິງຄວາມໝາຍຂອງບົດບາດຍິງ-ຊາຍຢ່າງຈະແຈ້ງ ເນື່ອງຈາກວ່າໄດ້ມີເນື້ອໃນດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ລະບຸໃນກົດໝາຍອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍແຮງງານ, ກົດໝາຍຄອບຄົວ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍສະຫະພັນແມ່ຍິງ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການພັດທະນາ ແລະ ການປົກປ້ອງ ແມ່ຍິງ. ກົດໝາຍເຫຼົ່ານີ້ມີພື້ນຖານດ້ານກົດໝາຍສຳລັບຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍໃນທຸກຂະແໜງການ.

ໃນປີ 2019, ເພື່ອກະກຽມສຳລັບການສ້າງແຜນງານປະຕິບັດປ່າໄມ້ ປີ 2021-2025, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (MAF) ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມທົບທວນວຽກງານຂອງຫ້ອງການຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ (OAW) ໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ບົດບັນທຶກຂອງກອງປະຊຸມ ແມ່ນໄດ້ລະບຸວ່າ ການເຊື່ອມຊຸມວຽກງານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແມ່ນບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມເຂົ້າໃຈເທົ່າທີ່ຄວນ ແລະ ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເທົ່າທີ່ຄວນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ແມ່ຍິງຂາດແຫຼ່ງສະຖິຕິຂໍ້ມູນ, ຍັງຂາດການທົບທວນຄືນບົດຮຽນທີ່ຜ່ານມາ ແລະ ຍັງຂາດການແບ່ງພາລະໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບ ທີ່ຊັດເຈນ (ກະຊວງກະສິກຳ 2020). ໂດຍສະເພາະຫ້ອງການ ສົ່ງເສີມຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ ແມ່ນບໍ່ມີຊັບພະຍາກອນພຽງພໍ, ມີຫຼາຍແຫຼ່ງທຶນ ທີ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ດ້ານຊັບພະຍາກອນ ເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍບົດບາດຂອງແມ່ຍິງ ໂດຍຜ່ານສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ (LWU) ເຊິ່ງແມ່ນອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ທີ່ເປັນຕົວແທນຂອງ ແມ່ຍິງ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ໂຄງສ້າງຂອງ ພັກ ໃນ ສປປ ລາວ. ແທນທີ່ຈະໃຫ້ທຶນຫ້ອງການສົ່ງເສີມຄວາມກ້າວໜ້າຂອງ ແມ່ຍິງ. ເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຄົງຄ້າງເຫຼົ່ານີ້, ຮ່າງແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດງານປ່າໄມ້ 2020-2025 ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດ ປ່າໄມ້ ຮອດປີ 2030 (MAF, 2020) ໄດ້ກຳນົດວ່າ ວຽກງານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ຕ້ອງຖືກລວບລວມເຂົ້າໃນທຸກໆກິດຈະກຳ ຂອງການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້.

3. ການດຳເນີນການສຶກສາກ່ອນໜ້ານີ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບບົດບາດຍິງຊາຍແລະປ່າໄມ້ໃນສປປລາວ

3.1 ການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ

ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເປັນພິເສດສຳລັບຄົວເຮືອນທີ່ທຸກຍາກ, ຜູ້ທີ່ອາໄສຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ເພື່ອເປັນໂພສະນາການອາຫານຂອງຄອບຄົວ, ສຳລັບເປັນຟືນ ແລະ ເພື່ອຫາລາຍໄດ້. ໜໍ່ໄມ້, ເຫັດ, ຜັກປ່າ ແລະ ປານ້ອຍ/ກຸ້ງ-ຫອຍ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ແມ່ຍິງ ເປັນຜູ້ເກັບມາບໍລິໂພກ ຫຼື ນຳໃຊ້ພາຍໃນຄົວເຮືອນ, ໃນຂະນະທີ່ຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ (NTFP's) ແມ່ນໃຫ້ລາຍຮັບທີ່ເປັນເງິນລິດຫຼາຍກວ່າ 50% ໃຫ້ແກ່ບັນດາບ້ານທີ່ຢູ່ໃນຊົນນະບົດ (ສະຫະພັນ ແມ່ຍິງລາວ LWU, 2018). ແມ່ຍິງແມ່ນຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຊອກຫາເກັບຟືນ ເພື່ອມານຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸງແຕ່ງອາຫານ ແລະ ສ້າງຄວາມອົບອຸ່ນ ໃຫ້ແກ່ຄົນໃນຄອບຄົວ. ຄຽງຄູ່ກັບການເບິ່ງແຍງເດັກນ້ອຍ ແລະ ວຽກເຮັດງານທຳໃນຄົວເຮືອນ, ເວລາທີ່ໃຊ້ໃນການເກັບຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ປະກອບສ່ວນໃຫ້ “ຄວາມທຸກຍາກ”, ເຊິ່ງຈຳກັດໂອກາດຂອງພວກເຂົາໃນການສຶກສາ ຫຼື ເພື່ອໃຫ້ມີໂອກາດທາງເສດຖະກິດ ທີ່ມີຄ່າຕອບແທນຫຼາຍກວ່າ ເຊັ່ນ: ການຈ້າງງານ (ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ LWU 2018). ສະນັ້ນການສູນເສຍຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ຈຶ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ແມ່ຍິງ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເມື່ອສິມທຽບກັບເພດຊາຍ.

ຮູບທີ 1: ແມ່ຍິງນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໂດຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການເອົາໄມ້ຟືນ, ຫາອາຫານປ່າ ແລະ ພືດສະໝຸນໄພ

3.2 ບົດສຶກສາກ່ຽວກັບການຈ້າງແຮງງານ ຍິງ ໃນອຸດສາຫະກຳໄມ້

ເຖິງວ່າພວກເຂົາຈະມີບົດບາດສຳຄັນຢູ່ໃນຄົວເຮືອນຊົນນະບົດ, ແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນສາມາດຫັນປ່ຽນໄປເຮັດວຽກເຕັມເວລາ ຖ້າມີໂອກາດມາເຖິງ, ໃນນັ້ນ ລວມມີອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງໄມ້. ຢູ່ເມືອງປາກລາຍ, ແຂວງໄຊຍະບູລີ, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງສັກ ຂອງຮ່ວມໃຈ ໄດ້ມີການຈ້າງແຮງງານ 230 ຄົນ, ໃນນັ້ນ 130 ຄົນເປັນ ແມ່ຍິງ (Ling et al., 2021). ຜູ້ບໍລິຫານໂຮງງານ ໄດ້ລາຍງານວ່າ ພວກເຂົາຕ້ອງການ ທີ່ຈະຈ້າງ ແມ່ຍິງ ສຳລັບວຽກງານຕົບແຕ່ງໄມ້ສຳເລັດຮູບ (ການທາກາວ, ການຂັດໄມ້ດ້ວຍເຈ້ຍຊາຍ, ການປະກອບ) ເພາະວ່າພວກເຂົາເອົາໃຈໃສ່ໃນລາຍລະອຽດ, ມີຄວາມອົດທົນ ແລະ ການສູນເສຍໄມ້ເສດ ແມ່ນມີໜ້ອຍ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມກັນ ຜູ້ຊາຍແມ່ນມີໜ້າທີ່ເຮັດວຽກທີ່ຕ້ອງຍົກເຄື່ອງໜັກ ແລະ ແລະຄວບຄຸມການດຳເນີນງານຂອງກົນກົນຈັກ. “ການເຮັດວຽກດ້ານກະສິກຳຂອງແມ່ຍິງ” ແມ່ນສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໃນການຄົ້ນຄ້ວາ ດັ່ງນີ້ພົບວ່າ ເຖິງແມ່ນວ່າ ແມ່ຍິງ ຈະໄດ້ເປັນເຈົ້າຂອງທີ່ດິນກະສິກຳທີ່ເໝາະສົມ, ແຕ່ການເຮັດກະສິກຳ ກໍບໍ່ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າເປັນອາຊີບທາງເລືອກໃຫ້ແກ່ແມ່ຍິງ ທີ່ເຮັດວຽກໃນໂຮງເລື່ອຍ, ເພາະວ່າວຽກກະສິກຳມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍ ແລະ ລາຍໄດ້ກໍຕໍ່າ ແລະ ບໍ່ປົກກະຕິ.

ບໍລິສັດບົວລະພາ (Burapha Agroforestry) ກຳລັງກໍ່ສ້າງໂຮງງານຜະລິດໄມ້ອັດ ຢູ່ເມືອງຫົນເຫີບ, ແຂວງວຽງຈັນ ເຊິ່ງມີພະນັກງານຫຼາຍກວ່າ 300 ຄົນ, ໃນນັ້ນ 65% ຄາດວ່າຈະເປັນແຮງງານແມ່ຍິງ, ໃນເວລາທີ່ເລີ່ມດຳເນີນງານໃນໄຕ້ມາດທຳອິດຂອງປີ 2021 (Adam Redman, ໜ່ວຍງານການສື່ສານສ່ວນບຸກຄົນ, 7/1/2021). ເພດຍິງທີ່ຮຽນຈົບຈາກໂຮງຮຽນເຕັກໂນໂລຢີໄມ້ ຂອງຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້ (FOF), ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ (NUOL) ກຳລັງໄດ້ຮັບການຈ້າງງານ ໃນໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານໃນຕຳແໜ່ງບໍລິຫານ ແລະ ຕຳແໜ່ງການຄຸມງານກັບບໍລິສັດ (ຮູບ 2).

ຮູບທີ 2: ການຮັບສະໝັກພະນັກງານຈາກນັກສຶກສາຈົບໃໝ່, ເຊິ່ງເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຈຳນວນພະນັກງານໃໝ່ແມ່ນ ແມ່ຍິງ, ທີ່ກຳລັງຢູ່ໃນການຝຶກອົບຮົມຈາກບໍລິສັດ, 7/1/2021

4. ໂອກາດສຳລັບແມ່ຍິງທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໄມ້

ໃນການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການຊື້ຂາຍໄມ້ຂະໜາດນ້ອຍ, ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ສ່ວນຫຼາຍມີຄວາມຈຳກັດ, ໃນຂະນະທີ່ຜູ້ຊາຍຄວບຄຸມທຸລະກິດຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ. ຍິ່ງຂະບວນການດັ່ງກ່າວມີຄວາມສຳຄັນສູງດ້ານແຫຼ່ງທຶນ, ຫຼື ຈຳນວນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ, ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງກໍຍິ່ງຈະຫຼຸດລົງ. ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງຫຼຸດລົງເນື່ອງຈາກໄລຍະທາງໄປເຖິງສະຖານທີ່ການຄ້າເພີ່ມຂຶ້ນ (ໄກຂຶ້ນ), ເນື່ອງຈາກມາດຕະຖານວັດທະນະ ທຳ-ສັງຄົມ.

ຕາຕະລາງ 1: ໂອກາດຂອງແມ່ຍິງໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໄມ້ ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການທົບທວນເອກະສານ, ການສຳພາດຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນບ້ານ

ກິດຈະກຳ	ໂອກາດຂອງແມ່ຍິງ
ການຈັດສັນທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ການແບ່ງເຂດແດນ	ແມ່ຍິງກວມເອົາອັດຕາສ່ວນຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຟື້ນຟູປ່າໄມ້, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ເຂົ້າເຈົ້າມີສິດເຂົ້າຮ່ວມໃນການຈັດສັນທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີສິດອອກຄຳຄິດເຫັນ ແລະ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນນາມເປັນເຈົ້າຂອງທີ່ດິນຫຼື ເຈົ້າຂອງສວນໄມ້ ຫາກເປັນການຕັດໄມ້ຈາກດິນບຸກຄົນ
ແຜນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ (VFMP)	ໃນແຜນຍຸດທະສາດປ່າໄມ້ ໄດ້ມີຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ໃນການສ້າງຄວາມສະເໝີພາບບົດບາດຍິງຊາຍ, ໃນວຽກງານການແຜນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ (VFMP) ແມ່ຍິງສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນນາມອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນຮ່ວມກັບຄະນະ LYU, LFNC, ແລະອື່ນໆ.
ການຕັດໄມ້	ແມ່ຍິງສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການສ້າງບັນຊີໄມ້, ການບັນທຶກລາຍການໄມ້ ແລະ ການສ້າງແຜນໃນການນຳໃຊ້ ແລະ ຕັດໄມ້ປະຈຳປີ, ເຂົ້າຮ່ວມຕິດຕາມກວດກາການຂຸດຄົ້ນປ່າໄມ້ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າການເກັບກູ້ໄດ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນການຄຸ້ມຄອງ
ການໝາຍຕົ້ນໄມ້	ແມ່ຍິງມີຄວາມເປັນເຈົ້າການໃນການຟື້ນຟູປ່າໄມ້, ບາງຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຕົ້ນໄມ້ ເຂົາເຈົ້າສາມາດມີສ່ວນຮ່ວມໃນການໝາຍຕົ້ນໄມ້ແລະປະເມີນຕິດຕາມກວດກາຕົ້ນໄມ້ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມໂປ່ງໃສ
ການຂາຍໄມ້	ແມ່ຍິງສາມາດໄດ້ຮັບການແຕ່ງຕັ້ງເປັນສະມາຊິກຂອງຄະນະກຳມະໃນການຂາຍໄມ້ແລະມີສ່ວນຮ່ວມໃນການເຈລະຈາກ່ຽວກັບການປະມຸນແລະຂາຍໄມ້ໃນແຕ່ລະຂັ້ນ
ການຄຸ້ມຄອງກອງທຶນ	ແມ່ຍິງຄວນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການທີ່ຕັດສິນໃຈການນຳໃຊ້ເງິນຂອງກອງທຶນ ແລະ ຕິດຕາມເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ 50% ຂອງກອງທຶນຈະໄປເຖິງແມ່ຍິງ, ເຂົາເຈົ້າຍັງສາມາດເຮັດໜ້າທີ່ເປັນນັບຮູ້ເງິນ
ກິດຈະກຳອື່ນໆ	ກິດຈະກຳຕ່າງໆແມ່ຍິງຖືກສົ່ງເສີມ ແລະ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ໂດຍອີງຕາມຄວາມຈຳເປັນ

5. ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການສຳພາດ ແລະ ການສຳຫຼວດພາກສະໜາມ

5.1 ເມືອງພຽງ ແລະ ເມືອງທົ່ງມີໄຊ, ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ

ຈຳນວນພະນັກງານຍິງຢູ່ໃນແຕ່ລະຫ້ອງການເມືອງ

ເມືອງພຽງ ແລະ ເມືອງທົ່ງມີໄຊ, ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແມ່ນມີອັດຕາສ່ວນຂອງພະນັກງານເພດຍິງທີ່ມີອັດຕາສ່ວນຕໍ່າທີ່ສຸດພຽງແຕ່ 16% ຂອງຫົວໜ່ວຍທັງໝົດ ທີ່ລວມຢູ່ໃນເມືອງພຽງ ແລະ 25% ໃນເມືອງທົ່ງມີໄຊ. ຂະແໜງການປ່າໄມ້ກໍຍັງຕໍ່າກວ່າພະນັກງານ 8 ຄົນແມ່ນມີແມ່ຍິງ 1 ຄົນ. ສະນັ້ນ ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ຈຶ່ງຊົດເຊີຍການຂາດເຂີນພະນັກງານເພດຍິງໂດຍອີງໃສ່ການເຮັດວຽກຂອງສະຫະພັນແມ່ຍິງ (LWU) ເພື່ອສ້າງຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບບັນຫາບົດບາດຍິງ-ຊາຍແລະ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນລະດັບຊຸມຊົນ. ຫົວໜ້າຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ທົ່ງມີໄຊ ຍອມຮັບວ່າມີແມ່ຍິງຫຼາຍຄົນທີ່ບໍ່ເລືອກເປັນພະນັກງານປ່າໄມ້.

ຕາຕະລາງ 2: ສັງລວມພະນັກງານຢູ່ຫ້ອງການຕ່າງໆ ພານໃນເມືອງ

ເມືອງ	ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້		ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ		ສະຫະພັນແມ່ຍິງ	
	ລວມ	ແມ່ຍິງ	ລວມ	ແມ່ຍິງ	ລວມ	ແມ່ຍິງ
ເມືອງພຽງ	49	8 (16%)	24	10 (42%)	7	7 (100%)
ເມືອງທົ່ງມີໄຊ	28	7 (25%)	17	6 (35%)	9	9 (100%)

5.2. ບ້ານນາແວ່ນ ແລະ ບ້ານນາເປືອຍ

ບ້ານນາແວ່ນ ແລະ ບ້ານນາເປືອຍ ແມ່ນມີຊົນເຜົ່າລາວ, ເຜົ່າມົ້ງ ແລະ ເຜົ່າຂະມຸອາໃສເປັນຫຼັກ, ຊຶ່ງວ່າແມ່ຍິງທັງສອງບ້ານ ແມ່ນໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມກັບເພດຊາຍໃນກິດຈະກຳຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ຕ່າງໆ ພາຍໃນບ້ານຫຼາຍສົມຄວນ. ໃນນັ້ນແມ່ຍິງທັງສອງບ້ານກໍໄດ້ປະ ເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນຕາຕະລາງ 3.

ຕາຕະລາງ 3: ໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ຂອງແມ່ຍິງໃນການມີສ່ວນຮ່ວມໃນຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໄມ້ຂັ້ນບ້ານ

	ບ້ານ ນາແວ່ນ	ບ້ານ ນາເປືອຍ
ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໄມ້	<ul style="list-style-type: none"> ແມ່ຍິງໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປູກປ່າ ແລະ ຍັງມີການຄວບຄຸມ ຫຼື ບັນຫາສຸກເສີນກັບປ່າໄມ້ ນໍາອີກ. ແມ່ຍິງບໍ່ເໝາະ ສົມສໍາລັບການລົງພາກສະໜາມ, ແຕ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມ ປະຊຸມໃນການຕັດສິນໃຈຮ່ວມກັບ ຊາວໜຸ່ມ, ແນວລາວ, ສະຫະພັນ ແມ່ຍິງ, ແລະອື່ນໆກ່ຽວກັບການວາງແຜນນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້ບ້ານ. ແມ່ຍິງສາມາດເຂົ້າຮ່ວມສ້າງບັນຊີໄມ້ທ່ອນຢູ່ໃນສະ ໜາມ 1 ຫຼື 2 ທີ່ຕັ້ງ ຢູ່ໃນເຂດໃກ້ບ້ານ. ແມ່ຍິງກໍ່ຄວນຮູ້ວິທີການໝາຍຕົ້ນໄມ້ ແລະ ຄິດໄລ່ບໍລິມາດໄມ້ ເພື່ອ ຮັບປະກັນຄວາມໂປ່ງໃສ. ແມ່ຍິງຄວນເຂົ້າຮ່ວມການເຈລະຈາກ່ຽວກັບການຂາຍໄມ້ຂະນະທີ່ແມ່ ຄ້າທີ່ເປັນແມ່ຍິງເຂົ້າຮ່ວມ. ແມ່ຍິງຄວນຈະຢູ່ໃນຄະນະກຳມະການຜູ້ທີ່ຕັດສິນໃຈນໍາໃຊ້ເງິນກອງທຶນ ດັ່ງກ່າວ ຕິດຕາມເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ແມ່ຍິງສາມາດເຂົ້າເຖິງ50% ຂອງກອງທຶນ ແມ່ຍິງຍັງສາມາດເຮັດ ໜ້າທີ່ເປັນນາຍຄັງເງິນ / ນາຍບັນຊີ 	<ul style="list-style-type: none"> ແມ່ຍິງສາມາດເປັນສະມາຊິກຄະນະປ່າໄມ້ບ້ານ, ແຕ່ວ່າບໍ່ມີ ຄວາມຮູ້ຫຼາຍ ແຜນຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ປ່າໄມ້ບ້ານ ຫຼື VFMP: ແມ່ຍິງສາມາດມີ ອຳນາດໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈໄດ້ຢ່າງເຕັມທີ່ ການປູກໄມ້: ຄວາມຈິງແລ້ວ, ແມ່ຍິງແມ່ນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫ້າວຫັນ ທີ່ສຸດໃນການປູກໄມ້ ການສໍາຫຼວດ: ແມ່ຍິງສາມາດເຂົ້າຮ່ວມທົມສໍາຫຼວດໄມ້ ແລະ ແນ່ນອນເຂົ້າຮ່ວມການຕັດ ຖ້າວ່າມີການຕັດຕົ້ນໄມ້ໃນນສວນ ຂອງບຸກຄົນ
ສິ່ງທ້າທາຍ	<ul style="list-style-type: none"> ແມ່ຍິງເຜົ່າລາວກ່າວວ່າພວກເຂົາມີແຮງຈູງໃຈທີ່ຕໍ່າໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ຍ້ອນວ່າພວກເຂົາຖືກຍ້າຍອອກຈາກປ່າ. ຜູ້ຊາຍສ່ວນຫຼາຍເຂົ້າປ່າໃນຂະນະທີ່ເມຍ/ພັນລະຍາມີສ່ວນຮ່ວມໃນການ ເຮັດສວນ ແລະ ລ້ຽງສັດ. 	<ul style="list-style-type: none"> ແມ່ຍິງມີລະດັບການສຶກສາຕໍ່າ ບໍ່ມີເປົ້າໝາຍສໍາລັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ຂາດໂອກາດທີ່ຈະເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດຂອງເຂົາເຈົ້າ ຄວາມທຸກຍາກ ຜົວບໍ່ຍອມໃຫ້ແມ່ຍິງເຂົ້າຮ່ວມ ຂາດຄວາມສົນໃຈ ແມ່ຍິງບໍ່ຮູ້ສິດທິຂອງເຂົາເຈົ້າ ແມ່ຍິງບໍ່ໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຢ່າງເປັນທາງການໃນຄະນະກຳມະການ ໃດໜຶ່ງ, ສະນັ້ນພວກເຂົາບໍ່ມີ ອຳນາດໃນການຕັດສິນໃຈ

5.3. ສະຖານະການຂອງ ແມ່ຍິງ ໃນແຂວງບໍ່ແກ້ວ ໂດຍອີງໃສ່ປະສົບການຈາກສະມາຄົມແມ່ຍິງຮ່ວມໃຈພັດທະນາ (MHP)

5.3.1 ການບັນຍາຍ ການດຳລົງຊີວິດຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າໃນແຂວງບໍ່ແກ້ວ:

ພື້ນທີ່ດິນນາ ແມ່ນມີຈຳນວນຈຳກັດ ຍ້ອນພູມສັນຖານຂອງພາກເໜືອທີ່ເປັນເຂດພູດອຍ ແລະ ຄອບຄົວທົ່ວໄປແມ່ນຈະມີ ດິນປະມານ 3-4 ຕອນ ສໍາລັບປູກເຂົ້າເຂດເນີນສູງ, ໃນແຕ່ລະຕອນມີເນື້ອທີ່ປະມານໜຶ່ງເຮັກຕາ. ການເຮັດໄຮ່ໃນເຂດພູດອຍ ໃນຊ່ວງ ລະດູຝົນ, ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ຍິງ ມັກປູກໝາກອຶ, ໝາກນໍ້າເຕົ້າ, ພືດປະເພດມີຫົວ, ໝາກເຂືອ ແລະ ໝາກເຜັດ ເພື່ອບໍລິໂພກໃນຄົວ ເຮືອນ. ແມ່ຍິງຍັງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ຕໍ່ສວນຜັກໃນເຂດບໍລິເວນໃກ້ເຮືອນ ຫຼື ຕາມແຄມນໍ້າໃນລະດູແລ້ງ, ໃນນັ້ນພວກເຂົາປູກ ຜັກກິນໃບ, ໝາກເຜັດ ແລະ ໝາກເຂືອ.

ຈຳນວນສັດລ້ຽງຂະໜາດນ້ອຍ ເຊັ່ນ: ໝູ ແລະ ໄກ່ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະປີ, ເນື່ອງຈາກວ່າສັດເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ລ້ຽງແບບປ່ອຍຢ່າງອິດສະຫຼະ ແລະ ດັບສູນຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຍ້ອນການເຂົ້າເຖິງເສັ້ນທາງທີ່ດີກວ່າ. ການລ້ຽງງົວແມ່ນມີຄວາມໝາຍຄ້າຍຄືການມີບັນຊີຢູ່ໃນທະນາຄານ ໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ແລະ ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດສັດລ້ຽງເຊັ່ນ: ພະຍາດເລືອດຈາງສາມາດລົບລ້າງເງິນຝາກປະຢັດຂອງຄອບຄົວທັງໝົດໃນເວລາສັ້ນໆ.

ເສັ້ນທາງເຂົ້າໄປໃນຫຼາຍໆບ້ານຍັງພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນລະດູຝົນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ລາຄາຂອງຜົນຜະລິດກະສິກໍາຕົກຕໍ່າ ໂດຍສະເພາະການສະໜອງພືດເສດຖະກິດ (ເຊັ່ນ: ໝາກສາລີ ແລະ ໝາກເຕືອຍ) ຫຼື ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເຊັ່ນ ໝາກແໜ່ງ, ຫວາຍ, ເປືອກເມືອກ). ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການຕະຫຼາດ ແມ່ນຍັງຈຳກັດ ແລະ ລາຄາຕໍ່າ.

5.3.2 ສະມາຄົມແມ່ຍິງຮ່ວມໃຈພັດທະນາ ແລະ ການເຊື່ອມຊຸມຊົນວຽກງານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໃນຂັ້ນຊຸມຊົນ

ແຂວງບໍ່ແກ້ວຕັ້ງຢູ່ທິດຕາເວັນຕົກສ່ຽງເໜືອຂອງປະເທດ ແລະ ມີກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ທີ່ກວມເອົາອັດຕາພົນລະເມືອງທີ່ສູງ (ປະມານ 60%) ຂອງກຸ່ມຊົນເຜົ່າທີ່ບໍ່ແມ່ນລາວ/ລາວໄຕ (ລວມມີເຜົ່າມົ້ງ, ກຶມ, ລະເມັດ, ອາຄາ ແລະ ລາຮູ) ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອາໄສຢູ່ໃນເຂດເນີນສູງ ຫຼື ເຂດພູດອຍ ເຮັດກະສິກໍາ ເພື່ອດຳລົງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງເຂົາເຈົ້າ. ບັນດາບ້ານທີ່ມີຊົນເຜົ່າ ແມ່ນສືບທອດມໍລະດົກໂດຍສາຍຍາດທາງຜູ້ຊາຍ ແລະ ສະມາຄົມແມ່ຍິງ ຮ່ວມໃຈພັດທະນາ (MHP) ແມ່ນມີໂຄງການຈຳນວນໜຶ່ງ ເພື່ອພັດທະນາຊຸມຊົນເຫຼົ່ານີ້. ລັກສະນະທີ່ສຳຄັນຂອງກິດຈະກຳຂອງສະມາຄົມ MHP ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ເຄື່ອງມື ລະບົບການຮຽນຮູ້ ການປະຕິບັດຕົວຈິງ ດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ (GALS), ທີ່ເບື້ອງຕົ້ນຖືກພັດທະນາຂຶ້ນມາ ໂດຍຫ້ອງການອອກຟາມ Oxfam ແລະ ໄດ້ກຳນົດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

“ເຄື່ອງມື GALS ແມ່ນວິທີການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ: I) ການວາງແຜນຊີວິດ ແລະ ການວາງແຜນການດຳລົງຊີວິດຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນ, II) ການເຮັດກິດຈະກຳແບບລວມສູນ ແລະ ການສົ່ງເສີມບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ເພື່ອການປ່ຽນແປງ ແລະ III) ການປຸກຈິດສຳນຶກດ້ານສະຖາບັນ ແລະ ການປ່ຽນແປງສາຍພົວພັນທາງດ້ານອຳນາດຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການ, ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກໍ່ຄືພາກເອກະຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຖະບານ” (MHP, 2015:1).

ສະມາຄົມ MHP ໄດ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື GALS ໃນຊຸມຊົນເຂດຊົນນະບົດໃນ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 2013 ແລະ ໄດ້ກາຍເປັນຕົວແບບສຳຫຼັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານີ້ ໃນທົ່ວປະເທດ ໂດຍມີການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູ່ຮ່ວມງານຈາກຫຼາຍໆໜ່ວຍງານ ນັບແຕ່ຄູ່ຮ່ວມງານພາກລັດຖະບານ ແລະ ອົງການທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ. ການປະເມີນຜົນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື GALS (ເຊັ່ນວ່າຮູບທີ່ສະແດງໃນຮູບ 3) ສາມາດນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງໃນທາງບວກ ໃນການສ້າງສາຍພົວພັນລະຫວ່າງຍິງ ແລະ ຊາຍ, ລວມທັງການຈັດແບ່ງວຽກງານຂອງຄົວເຮືອນ, ການຫຼຸດຜ່ອນການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ແມ່ຍິງ ໃນຄອບຄົວ ແລະ ເພີ່ມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ເພີ່ມການໃນການຕັດສິນໃຈສຳຫຼັບແມ່ຍິງໃນລະດັບບ້ານ (EU ແລະ Oxfam, 2019).

ຮູບທີ 3: ຕົວຢ່າງ ເຄື່ອງມືເສັ້ນທາງສູ່ເປົ້າໝາຍ ເຊິ່ງສາມາດນຳໃຊ້ໂດຍບຸກຄົນ, ຊຸມຊົນ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງ ເພື່ອວາງເສັ້ນທາງສູ່ເປົ້າໝາຍ ເພື່ອເກີດການປ່ຽນແປງທີ່ດີໃນການພັດທະນາການດຳລົງຊີວິດ ເນື່ອງຈາກມີສາຍພົວພັນທີ່ດີຂອງບົດບາດຍິງ-ຊາຍ

ສະມາຄົມ MHP ໄດ້ຜັນຂະຫຍາຍການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື GALS ເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ໂດຍການພັດທະນາແຜນງານ ໂຄງການ ເພື່ອການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ໃນຂັ້ນບ້ານ. ໂດຍການຮັບປະກັນວ່າສຽງຂອງ ແມ່ຍິງ ຈະໄດ້ຮັບຄວາມນັບຖື (ແລະ ເປັນຕົວແທນ) ໃນຄະນະກຳມະການເຫຼົ່ານີ້, ພວກເຂົາສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ຮ່ວມກັບຊາວບ້ານໄດ້ດີຂຶ້ນ.

5.3.3 ແມ່ຍິງໃນຂະແໜງປ່າໄມ້ ໃນອົງການຈັດຕັ້ງລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນ

ຕາຕະລາງ 4 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ແມ່ຍິງ ທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ໃນກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບປ່າໄມ້. ຕໍ່າກວ່າ 20% ແມ່ນແມ່ຍິງ, ເຖິງແມ່ນວ່າຈຳນວນເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງແມ່ຍິງເຊິ່ງເປັນນັກສຶກສາຈົບປ່າໄມ້ ທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ (ດຣ. ຄຳຕານ ພອນທິບ, 7/1/2020). ຕົວເລັກທັງໝົດແມ່ນຖືກບັນໃສ່ຕໍ່າແໜ່ງໜ່ວຍງານບໍລິຫານ ແທນ ທີ່ຈະແມ່ນຕໍ່າແໜ່ງພາກສະໜາມ.

Table 4: ການສະຫຼຸບຈຳນວນພະນັກງານທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວຂ້ອງກັບປ່າໄມ້ ທີ່ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ

ຂະແໜງການ	ຈຳນວນພະນັກງານທັງໝົດ	ແມ່ຍິງ
ປ່າໄມ້	19	3 (15%)
ການກວດກາປ່າໄມ້	11	2 (18%)
ປ່າປ້ອງກັນ	19	4 (21%)
ຈຳນວນລວມ	49	9 (18%)

ເມື່ອຖາມກ່ຽວກັບສິ່ງທ້າທາຍຂອງ ແມ່ຍິງ ທີ່ຢູ່ໃນໜ່ວຍງານບໍລິຫານຂອງຂະແໜງການປ່າໄມ້ ຂອງພາກລັດ ຢູ່ ແຂວງບໍ່ ແກ້ວ. ຜູ້ຕ່າງໜ້າພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ລາຍງານວ່າ ເຖິງແມ່ນວ່າ ແມ່ຍິງ ມີໂອກາດເທົ່າທຽມກັນກັບຜູ້ຊາຍ ໃນທາງທິດ ສະດີ, ແຕ່ມັນກໍ່ເປັນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຈະນຳໃຊ້ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ, ແມ່ຍິງ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນບໍ່ກ້າທີ່ຈະປະຕິບັດວຽກງານສຳ ຫຼວດປ່າໄມ້ໃນພາກສະໜາມ ເນື່ອງຈາກວ່າມັນກ່ຽວຂ້ອງກັບການໃຊ້ເວລາໃນການຍ່າງຫຼາຍ ແລະ ອາດຈະຕ້ອງໄປນອນຕັ້ງຄ້າຍພັກ ຄ້າງຄືນ.

5.3.4 ແມ່ຍິງໃນຂະແໜງການປຸງແຕ່ງໄມ້

ປະຈຸບັນບໍ່ມີໂຮງງານປຸງແຕ່ງໄມ້ຂະໜາດໃຫຍ່ ຢູ່ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ, ເຖິງແມ່ນວ່າສະພາບການນີ້ອາດຈະມີການປ່ຽນແປງຈົນເຖິງ ປີ 2030 ເມື່ອເນື້ອທີ່ສວນຢາງພາຣາ ປະມານ 25,000 ເຮັກຕາ ປູກຕັ້ງແຕ່ ປີ 2005, ຊຶ່ງການຜະລິດນ້ຳຢາງຈະເລີ່ມຫຼຸດໜ້ອຍລົງ ແລະ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການຄຸດຄິດສວນໄມ້ປູກຢາງພາຣາ. ມີໂຮງງານໄມ້ ແລະ ເພີ່ມເຈີຂະໜາດນ້ອຍ ຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດ ແບບຄອບຄົວ ເຊິ່ງອາໄສການນຳໃຊ້ໄມ້ ທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງສ່ວນຕົວສຳລັບການດຳເນີນງານຂອງພວກເຂົາ.

6. ການສັງລວມບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານປ່າໄມ້

ບົດສະຫຼຸບຫຍໍ້ກ່ຽວກັບບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ສະບັບນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີກອບ ແລະ ຍຸດທະສາດທີ່ຖືກຕ້ອງ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີການເຊື່ອມສານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໃນຂະແໜງປ່າໄມ້ ໃນ ສປປ ລາວ. ຜ່ານມາໄດ້ມີການສະໜັບສະໜູນຂອງຜູ້ໃຫ້ ທຶນ ເພື່ອສິ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງ ຍິງ-ຊາຍ ໃນວຽກງານປ່າໄມ້, ລວມທັງຫ້ອງການຄວາມກ້າວໜ້າຂອງແມ່ຍິງ (OAW) ພາຍໃນກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ມັນຍັງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການປະຕິບັດຕົວຈິງ ສຳລັບ ແມ່ຍິງ ໃນການມີ ສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເຕັມທີ່ ແລະ ບັນລຸຄວາມສາມາດຂອງເຂົາເຈົ້າ (ໃນຕາຕະລາງ 5).

ຕາຕະລາງ 5: ການສັງລວມປະເດັດບັນຫາກ່ຽວກັບບົດບາດຍິງ-ຊາຍໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້

ປະເດັດບັນຫາ
1. ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີກອບ ແລະ ຍຸດທະສາດດ້ານກົດໝາຍ ໃນທາງບວກ, ບົດບາດຍິງ-ຊາຍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຖືກປະສານສານເຂົ້າໃນຂະແໜງການບໍລິການວຽກງານປ່າໄມ້ ຂອງພາກລັດ ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ແລະ ພະນັກງານປ່າໄມ້ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເພດຊາຍ ແລະ ຊົນເຜົ່າລາວ/ໄຕ (ທີ່ບໍ່ສາມາດເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າໄດ້).
2. ພະນັກງານປ່າໄມ້ ທີ່ເປັນ ເພດຍິງ ໃນທຸກລະດັບ ໂດຍສະເພາະໃນລະດັບຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ ແມ່ນພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄປເຮັດວຽກພາກສະໜາມ.
3. ໃນຄະນະທີ່ແມ່ຍິງ ເປັນຜູ້ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຕົ້ນຕໍ ແລະ ມີຄວາມຮູ້ທາງດ້ານທັນຍາພຶດ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ແຕ່ພວກເຂົາບໍ່ຄ່ອຍມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ຍ້ອນການສຶກສາຕໍ່າ ແລະ ມາດຖານດ້ານຮີດຄອງປະເພນີ. ພວກເຂົາເຫັນວ່າມັນຍາກທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນການແລກປ່ຽນການຢ້ຽມຢາມ ທີ່ຈະຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມຮູ້ ແລະ ໃຫ້ແນວຄວາມຄິດ ເພື່ອການປ່ຽນແປງ.
4. ການແບ່ງແຍກບົດບາດທາງເພດໃນສັງຄົມ, ການແບ່ງວຽກ ແລະ ການເລືອກປະຕິບັດ, ຈົນເຖິງການແຍກພື້ນທີ່ການເຂົ້າຮ່ວມ, ທັງໝົດນັ້ນລ້ວນແລ້ວແຕ່ ເປັນຂໍ້ຈຳກັດໃຫ້ແມ່ຍິງ ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ມີອຳນາດຕັດສິນໃຈຕໍ່ກັບວຽກງານການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້.
5. ພາສາອາດຈະເປັນອຸປະສັກຖ້າວ່າມີພຽງແຕ່ເວົ້າພາສາລາວໃນການປະຊຸມ, ເນື່ອງຈາກວ່າແມ່ຍິງບາງກຸ່ມມາຈາກບາງຊົນເຜົ່າບໍ່ເຂົ້າໃຈພຽງພໍ. ແມ່ຍິງຊົນເຜົ່າຍັງຄົງເປັນກຸ່ມທີ່ດ້ອຍໂອກາດທາງສັງຄົມຫຼາຍທີ່ສຸດໃນລາວ.
6. ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງ ແມ່ນຜູ້ຊາຍທີ່ຄອບງໍາໃນທຸກໆ ຊຶ່ງເຂດ, ໂດຍຜູ້ຊາຍມີອຳນາດຫຼາຍກວ່າແມ່ຍິງ, ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຕະຫຼາດ, ລາຄາ, ຊະນິດໄມ້ ແລະ ນະໂຍບາຍ ແລະ ຂະແໜງປຸງແຕ່ງໄມ້ຖືກຖືວ່າເປັນຂະແໜງ 'ເພດຊາຍ' ຊຶ່ງວຽກນີ້ບໍ່ເໝາະສົມກັບແມ່ຍິງ.

ຄຳແນະນຳສຳລັບອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ ຂະບວນການ FLEGT-VPA

1. ພາກລັດ, NGOs ແລະ CSO ນຳເອົາບົດບາດຍິງ - ຊາຍ ເຂົ້າໃນຄູ່ມືການຝຶກອົບຮົມ ການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ບ້ານ (VFMP) ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແມ່ຍິງມີສ່ວນຮ່ວມໃນແຕ່ລະບາດກ້າວທີ່ສຳຄັນຂອງຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ການເຊື່ອມສາຍນານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ຜ່ານບັນດາໂຄງການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ເຄື່ອງມື GALS ຕ້ອງໄດ້ຜັນຂະຫຍາຍ ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານ FLEGT.
2. ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ລັດຖະບານ ຄວນມີແຮງຈູງໃຈ ແລະ ໃຫ້ໂອກາດ ທີ່ເໝາະສົມສຳລັບແມ່ຍິງ ແລະ ຄົນຊົນເຜົ່າ ໃນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານປ່າໄມ້ ໂດຍການເພີ່ມຈຳນວນພະນັກງານຍິງທີ່ມີຄຸນຈຸດ ແລະ ແຮງຈູງໃຈໃນການເປັນພະນັກງານປ່າໄມ້.
3. ສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວຄວນເຂົ້າຮ່ວມໃນການໃນການຮ່າງນິຍາມໄມ້ (TLD) ແລະ ລະຄ້າປະກັນໄມ້ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດ ໝາຍ (TLAS), ລວມໄປເຖິງການປັບປຸງລະບຽບການຕ່າງໆ ຂອງປ່າໄມ້ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ ໄດ້ຮັບການເອົາໃສ່ໃນການວຽກງານ FLEGT.

4. **NGOs** ແລະ **CSOs** ດຳເນີນການ ສຳຫຼວດຊຸມຊົນຢ່າງເປັນປົກກະຕິໃນການຕິດຕາມບັນຫາບົດບາດຍິງ-ຊາຍເພື່ອກຳນົດເຂດທີ່ແມ່ຍິງມີບົດບາດທີ່ເຂັ້ມແຂງ ຫຼື ອ່ອນແອໃນລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໄມ້, ແລະ ພັດທະນາການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແມ່ຍິງກ່ຽວກັບທັກສະດ້ານວິຊາການ ແລະ ທຸລະກິດເພື່ອເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເຕັມທີ່ໃນລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໄມ້ທີ່ທັນສະໄໝ.

5. ພາກລັດ, **NGOs** ແລະ **CSOs** ຄວນມີການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ໃນລະດັບຊຸມຊົນກ່ຽວກັບຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ - ຊາຍ ແລະ ສິດສະເໝີພາບ, ກົດລະບຽບ, ກົດໝາຍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ **TLD** ໂດຍສະເພາະ **TLD4** ແລະ ສິດໃນການຂາຍໄມ້ຈາກປ່າຊົມໃຊ້ຂອງບ້ານ.

6. ຫ້ອງການປະສານງານ **FLEGT** ແລະ **CSOs** ຕ້ອງໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນຢ່າງໃກ້ຊິດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການພັດທະນາຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ພະນັກງານລັດ ແລະ ຈຸງານປ່າໄມ້, ຜູ້ຕັດສິນໃຈ, ທີມງານສ້າງ ແລະ ພັດທະນານະໂຍບາຍ, ທີມງານວຽກງານທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ **FLEGT VPA** ລວມທັງສ້າງຈິດສຳນຶກ, ການວິເຄາະ ແລະ ການເຊື່ອມສານບົດບາດຍິງ-ຊາຍເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມຫຼາຍຫຼາຍຂອງຊຸມຊົນທີ່ຂຶ້ນກັບປ່າໄມ້ ແລະ ການ ລວມເອົາຂໍ້ສະເໜີຂອງແມ່ຍິງເຂົ້າໃນນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານປ່າໄມ້.

7. ເຖິງວ່າກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ບໍ່ໄດ້ລະບຸບົດບາດຍິງ-ຊາຍຢ່າງຊັດເຈນ, ລັດຖະບານສາມາດເນັ້ນໜັກ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງໃນການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ແລະ **FLEGT VPA** ໂດຍການປັບປຸງກົດລະບຽບຕ່າງໆ ໃຫ້ລວມເອົາການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແມ່ຍິງ ເພື່ອຄວາມຊັດເຈນໃນການໃນການເຊື່ອມສານວຽກງານບົດບາດຍິງ-ຊາຍເຂົ້າໃນວຽກງານປ່າໄມ້.

This publication was produced with the financial support of the European Union.

Its contents are the sole responsibility of Rural Research and Development Promoting Knowledge Association (RRDPA) and do not necessarily reflect the views of the European Union

